

Abonamentele

Pentru Sibiu:
 1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
 Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:
 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
 1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.
Un număr costă 5 cr.
 Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscrise nu se înapoiază

Cu 1-a Ianuarie v. 1888

se începe

Abonament nou la „Tribuna“.

Prețurile, cu toate că formatul ȋiarului va fi considerabil mărit, rămân tot cele de până acum și sunt însăm-nate în capul foi.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarchie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foi.

Domnii abonenți sânt rugați a ne comunica eventual pre lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în cari li s'a trimis ȋiarul până acuma.

Administrațiunea ȋiarului „Tribuna“.

Principii de conduită politică.

IV.

Ori-și-care ar fi scopurile urmărite de noi în viața politică, realizarea lor atîrnă dela masele mari ale poporului român.

Lipsite de organizațiune, masele aceste se impun numai ca putere indolentă, dar' în politica actuală ele nu însemnează nimic, și oamenii politici, care susțin în toată sinceritatea cauza lor, ori-și-cât de superiori, ori-și-cât de generoși, ori-și-cât de hotărîți ar fi ei, rămân nisce visători nobili, dar' — la urma urmelor — ridicoli.

Dacă însă masele sânt organizate și totdeauna gata de a se mișca în aceeași direcțiune, aceia, care pot să hotărească direcțiunea mișcării lor, sânt în viața publică a țerii un factor, pe care nimeni nu poate să-l treacă cu vederea.

Organizarea maselor și disciplinarea lor e deci pentru noi condițiunea neapă-

rată a ori-și-cărei lucrări politice serioase, și tot ceea-ce facem mai înainte de a fi organizat și disciplinat masele este muncă perdută, opintire zadarnică.

Masele de popor însă nu se disciplinează ca copiii la școală ori ca soldații în regiment.

Acela, care voesce să organizeze mulțimea și să o disciplineze, are înainte de toate să se identifice cu ea, să între în voile ei, să țină seamă de sentimentul, de preocupările, de susceptibilitățile ei.

N'avem deci să urmărim scopuri, pentru care Românii ei înșiși nu știu să se însuflețească, să se expună, să se jertfească: avem să voim numai ceea-ce poate voi și marea mulțime a Românilor cu toată inima.

Noi însă, care cunoasem și trecutul și stările actuale, noi, care avem legături și în dreapta și în stînga, noi scim mai bine ca Românul dela sat, ce poate și ce nu trebuie să voască un Român cu minte în timpul, în care trăim: avem deci datoria de a precisa bine scopurile, pentru-ce masele să nu se ametească cu iluziuni deșerte, spriginindu-ne în credința, că nusuim spre nisce scopuri, care în adevăr nu sânt realizabile și nici n'au să fie urmărite.

Ori nisce smintîți ori nisce mișei sânt oamenii, care, spre a-și câștiga trecere în popor, propagă tendențe și aspirațiuni ne-realizabile și astfel promit ceea-ce ori nu pot ori nici nu voesc chiar să împlinescă. Căci mai curînd ori mai tîrșiu urmează desamăgirea, și masele desamăgite sânt deprimare, demoralizate și un timp oarecare inaccesibile pentru ori-și-ce încercare de organizare.

Voesc deci numai ceea-ce vrei și crești în toată sinceritatea, că și poți să realizezi, fără-ca să intri în conflict cu sentimentul maselor: acesta e principiul dela care nu se abate nici un om, care voesce să se razime pe mase în lucrarea lui politică.

Începută odată lucrarea pe această basă, nu e destul să propagăm ideile cuprinse în programul nostru politic, ci trebuie să și fim mereu cu băgare de seamă, ca nici să nu intrăm, nici chiar să nu părem a fi intrat în conflict cu angajamentele, pe care le-am luat.

„Eu, — ȋice dl I. C. Brătianu, — am copilărit cu dîșșii, eu pe dl general

Florescu îl iubiam mai mult decăt pe frațele meu, eram foarte legat cu el, cu toate aceste, de cînd am venit în țeară, nu mă mai duc pe la dîșșii“ — fiindcă trăind între dîșșii „nu voiu mai avè curagiul să-'i lovesc în principiile lor“ — „fiindcă nu se poate să menagez și pe amicii mei și pe popor.“

Aceasta o ȋice un Român fiind vorba de alți Români, un fecior de boier, fiind vorba de alți feciori de boieri, cu cari a crescut, pe cari îi iubia.

E evident că nu e ură la mijloc, că vorba nu e de cea mai desăvîrșită curmare a relațiilor, ci numai de o anumită rezervă, pe care omul politic 'și-o impune în relațiunile sale din considerațiune cătră masele, pe care voesce să se razime.

Căci poporul are mii de ochi, cari toți ved, mii de urechi, care toate aud, mii de capete, cari toate judecă, mii de guri, care toate se pronunță, și ori-cât de sincer și de hotărît ai fi, cînd te vede ori te scie fraternisînd cu aceia, pe cari îi consideră drept adversari ai lui, el stă la îndoală, nu te susține cu toată hotărîrea și în cele din urmă te părăsesce.

Să faciă fiesce-care aplicațiunea în cerul cunosciunțelor sale, și vom înțelege cu toții, de ce Românii sânt și pot să fie ignorați în viața publică a regatului ungar.

Spre sciință. De cînd pacea europeană pare a fi amenințată, ȋiarul „Pesti Napló“, — care de un timp încoace e expresiunea fidelă a „politicei exterioare“ maghiare, — are o atitudine prea îndrăznească față de cercurile hotărîtoare din Viena. Îndrăzneala acestui organ al „casinei magnașilor“ din Budapesta, merge până în a vorbi în numele „tuturor locuitorilor acestei țeri“ și pretinde într'un mod provocător respectarea și executarea „politicei exterioare a Ungariei“. Și această politică consistă în următoarele: „Noi, locuitorii acestei țeri, somăm pe cabinetul afacerilor străine din Viena, ca să rămîna strict pre lângă politica exterioară, desvoltată acum două luni, cînd cu ocaziunea intrunii delegațiunilor maghiare, care consistă în respectarea și apărarea independenței statelor balcanice. Ne pronunțăm cu toată hotărîrea în contra sacrificării principelui Ferdinand. Nu

cedăm nimic din politica noastră și sîntem gata ca pentru Bulgaria să ne răsboim cu colosul dela Nord“. Ei bine, noi ȋinem a constata, că aristocrații reacționari dela „casina magnașilor“, cari sub masca liberalismului vor să se afirme într'o autorităș față de înaltele cercuri din Viena, nu reprezintă voința poporului și în deosebi a poporului român, ci toată gălăgia ce fac se reduce la elucubrațiunile „sportsmanilor“ dela Budapesta. Poporul din țerile coroanei Stului Stefan și în deosebi poporul român e cu toată inima pentru independența și individualitatea Bulgarilor, dar' nu le dorim nici Bulgarilor, nici altor națiuni din Peninsula-Balcanică independența și individualitatea cum o au Bulgarii acum. Îi înțelegem pe cei din Viena, cari știu să concilieze interesele tuturor naționalitășilor din Austria cu interesele statului.

Revistă politică.

Sibiu, 19 Decemvrie st. v.

O preainaltă rezoluțiune cu data de 15 Decemvrie n. dispune instituirea unei comande de fortăreaș în Trient. Numărul din urmă al foiș oficiale militare „Armee-Verordnungsblatt“ a adus deja numirea generalului de geniu Paul cavaler de Kirschner de comandant de fortăreaș în Trient. Prin aceasta se execută o măsură, care s'a fost pus de ja în perspectivă prin budgetul de rășboiu al anului 1888. În acest preliminar adecă comanda de fortăreaș din Olmütz figurează ca cassată, ear' pentru Trient se propune o nouă comandă de fortăreaș. Această schimbare se motivează prin aceea, că după părerea cercurilor militare competente fortăreașă din Olmütz ar fi perdut din importanța sa prin raportul nostru de alianță cu Germania, în vreme-ce numeroasele fortificațiuni ce există în Tirolul-de-Sud și pe valea Ampezzului au trebuință de a fi puse sub o comandă de fortăreașă.

Situațiunea externă e aceea, care a fost și înainte de sărbătorile apusene. E curios, că în vreme-ce altă-dată astfel de situațiuni se caracterisau prin schimbări de idei între cabinetele statelor litigante, în comunicațiunea între Viena și Petersburg domnesce acum cea mai mare linișțe, par'că aceste cabinetete n'ar mai avè ce să-'și spună. Singur măsurile militare ce iau amîndouă statele mai stăpînesc situațiunea. Și aceste se urmează din partea Rusiei pe

Foița „Tribunei“.

Porumbul raiului.

Poveste din popor
de Iulian Dan.

(Urmare.)

Se fac toți trei frați de cruce și pleacă mai departe la drum.

Se duc, și se duc până dau de un om, care se juca cu 2 munți, purtându-'i pe palme.

„Cine ești tu și ce vrei să faci cu munții acestia“, întrebă Codru.

„Pe mine mă cheamă „Asvîrle în lume“, și mă uit acuma unde să arunc munții acesti doi, căci am svîrlit în lumea întreagă și tot nu m'am săturat, și acuma nu mai am unde să mai arunc.“

„Vină cu mine, că am să te satur eu de svîrlit.“

Se prind și cu „Asvîrle în lume“ frați de cruce și cu toții pleacă la drum.

După-ce au mers mai multe săptămîni, au ajuns în mijlocul unei fături mari.

Acolo era un foc mare de 12 care de lemne; în mijlocul focului era un moșneag bătrîn, îmbrăcat cu 12 pieptare, cu 12 cojocăce, cu 12 sumane, cu 12 părechi de cioareci, și tot striga că nu mai poate de frig.

Acesta era „Gerul“.

Codru îl ia și pe acesta cu el, se prind cu toții frați de cruce și se duc mai departe până au ajuns la o moară cu 12 petri.

În moară era un om, care mânca toată făina cîtă era măcinată și bea toată apa cîtă trecea pe sub roate, și tot striga că nu mai poate de foame și de sete.

Acesta era „Foametea“.

Codru îl ia cu el, și se prind și cu acesta frați de cruce; apoi se duc mai departe la drum. Și s'au dus până au ajuns lângă un oraș mare și frumos din împărașia lui Nae împărat.

Codru a socotit să nu între în oraș fără de calul lui, și ȋice cătră „Uit'în lume“: Măi, uită-te în toată lumea, doară vei vedè undeva un om de ceară cu picioare de seacă, călare pe un cal roib“.

Uit'în lume se întoarce în toate părțile și se uită și se uită, de mai 'i-se înpainginau ochii, până vede pe omul de ceară, dormind pe un țermure de mare, și calul legat de un stêlp.

După-ce-'i spune lui Codru că unde-'i e calul — Codru ȋice cătră frații lui de cruce.

„Acuma v'a sosit vremea să ve arêțați ce puteți și să ve săturați de ce nu v'afi săturat.“

„Măi Svîrle în lume, ia tu o peatră și o aruncă până unde e calul; dară grijesce să nu lovească pe omul cel de ceară ca să-'l trezesci, fără să nimeresci cu ea căpêștrul calului și să-'l rupi; eară tu Fuge'n lume să fugi alătura cu peatra, și cînd va fi peatra acolo și va rupe căpêștrul, tu înță să fii acolo, să pui mîna pe el, să te sui călare pe cal și să vii cu el, nu ca vîntul cără-ca gîndul“.

După-ce au făcut toți cum le-a poruncit Codru, și Fuge'n lume 'i-a adus calul lui cel

frumos, — s'au pregătit cu toții să între în orașul lui Nae împărat.

În oraș a aușit Codru, că Nae împărat avea numai o fată și că el numai după acela o va da în căsătorie, care îi va face trei lucruri.

Codru s'a și dus la Nae împărat și 'i-a cerut fată; ȋicînd, că el va face ori-ce lucruri va pofi.

El 'și-a făcut socoteala așa, că dacă Bujor n'a luat în căsătorie pe fata împăratului cu porumbul, atunci îi va duce lui pe fata lui Nae împărat și el va lua pe cecalaltă; dacă însă Bujor a luat fata aceea, atunci va lua el în căsătorie pe fata lui Nae împărat.

Cel dintăiu lucru ce avea să-'l facă a fost, că a trebuit să mîncece la o mîncare tot ce le-a dat Nae împărat, anume ce a poruncit să se întindă o masă mare, la care au dus 99 boi fripiți și 99 butoaie de vin.

Cînd 'i-a dus la masă și a vedut Codru atăta mîncare și beatură, s'a cam spăriat, că nu vor putè mîncea și bê tot.

Foametea, vedîndu-'l cam spăriat, îi ȋice: „Nu te teme, că atăta mîncare nu-'mi ajunge mie pe o masă, — decum se mă satur.“

După-ce s'a săturat Codru cu ceialaltă ortaci ai lui s'a pus Foametea pe mîncare și căt ai bate în palmi n'a fost nici mîncare nici beatură; pentru-că un bou îl îmbuca dintr'odată, și un butoiu de vin îl bia dintr'o sorbitură.

Apoi 'i-a pus Nae împărat să doarmă în un cuptor de fier, în care suflau 9 fauri, cu 9 foi

de 9 ani și acuma era atăta de roșu și de inferbentat de nu te puteai apropia de el.

Codru, cînd merge seara cu oamenii lui la culcat, înainte de a se băga în cuptor, pune pe Ger să sufle de câteva ori în cuptor și face cuptorul cum e mai bun de culcat, — nici prea rece, nici prea cald; — apoi s'au pus cu toții la somn și s'au odihnit până dimineașă ca în paturi de mătasă.

A doua zi dimineașă Nae împărat trimite pe un inas de ai lui cu o coșarcă (chelțeu) și cu o cociorbă să scoată oasele din cuptor, căci gîndia, că Codru cu oamenii lui cu tot va fi ars.

Abia a apucat inasul să se uite în gura cuptorului, cînd iute s'a și dus la împăratul și 'i-a spus, că oamenii aceia nu's morți, fără dorm cu toții foarte liniștiți.

Împăratul s'a mîniat foc pe el, cum poate minți una ca asta și 'i-a dat o palmă, apoi s'a dus singur să vadă.

Cînd a deschis gura cuptorului și s'a uitat înlăuntru, entă că se trezesc și Codru.

„Bună dimineașă înaltăte împărate.“

Să trăiesci, ȋice împăratul, — cum ași dormit?

„Foarte bine, ȋise Codru, mulțumim de întrebare.“

După-ce s'au sculat și s'au spălat și s'au rugat la D-șeu, se duc Codru în casa împăratului și îi cere fata. (Va urma.)

față și fără nici o genă, în vreme-ce monarchia noastră se vede a le începe în cea mai mare liniște, cu câte o transferare, ici-colo cu numirea vre-unui general la un post important în Galiția, cum este și cea a generalului Emil de Varga de comandant al diviziei de trupe de cavalerie din Lemberg. Ear' despre cele mai multe meseri militare nici nu străbate nimic în publicitate, de oare-ce guvernul din Viena a fost recercat toate țiarele din Viena a fi rezervate în ceea-ce privește publicarea scirilor despre mișcările de trupe austro-ungare.

„Die Post“ aduce un articol duos despre împregiurarea, că Germania prin aliata ei Austro-Ungaria și-a pierdut foloasele politice sale indifereente cu privire la Bulgaria. Nevoinde să sacrifice pe Bulgaria, politica austro-ungară a atras atacurile Rusiei asupra Europei centrale! Austro-Ungaria — continuă foaia berlineză — nu e de condamnat, cu toate-că putea să iee o altă atitudine fără de a-și cauza pierderi mari. Germania își va implini datorința. Calea cea din urmă a crizei ce împinge spre rezolvare încă nu e cunoscută, Rusia poate să forțeze intrarea ei în Bulgaria, dar' poate să facă și Austro-Ungariei pretențiuni, care vor produce o rupere, înainte de a putea să intre în Bulgaria.

Foile rusesci țin de un neadever împărțirea, că punctul de gravitațiune al situației e de a se căuta în Bosnia și Ertegovina. „Novoie Vremia“ dă, că ar fi foarte neavantages a cumpăra pentru un astfel de preț restabilirea ordinii în Bulgaria. Cu atât mai ușor ar pute atunci Austro-Ungaria să-și ocupe avant-posturile ei în Serbia și Bulgaria.

Din criza parlamentară din Serbia s'a făcut o crisă de cabinet. Ministerul Risticii a demisionat și regele Milan a primit demisionarea. Criza a fost produsă de certurile ce existau între radicali și liberali, care dela nouele alegeri încoace eșisera tot mai mult la iveală. Maioritatea guvernamentală, rezultatul alegerilor din Septembrie a consistat, după-cum se scie, din radicali și liberali, cari până mai în timpul din urmă erau cam într'o formă ce privește numărul. Dar', prin cele din urmă douăsprezece alegeri noue, raportul s'a schimbat în mod simțitor în defavorul radicalilor. Amărit prin acest rezultat, clubul radical și-a îndreptat numai decât atacurile sale în contra deosebiților membri ai cabinetului Risticii, în special în contra ministrului de interne Radivoi Milaiovic, pe care radicalii îl învinovățiau a fi înfruntat asupra alegerilor din urmă în favorul liberalilor. Deputații radicali, 102 la număr, au scris d-șilele aceste un memorandum, prin care cer repășirea ministrului de interne și împărțirea posturilor de prefeți între amândouă grupurile din majoritate. Amenință totodată, că la cas dacă nu li se va satisface acestor dorințe, ei fac scisiune și formează un partid opozițional. Se vede că Risticii, a preferit a se retrage, decât a sacrifica pe ministrul seu de interne. Criza e serioasă și va avè de sigur înfruntiri asupra politice externe a Serbiei.

Un lucru fără de rost.

Prima consecuență practică a procedurii d-lui Iosif Crișanu este următoarea întimpinare, pe care trebuie neapărat s'o publicăm, dacă nu vom să-și mai facem judecătoriei și cu „Cunctator“ de lucru.

Munții-Apuseni 14 Decemvrie st. v. a. c.

Am stat mult pe gânduri până când m'am hotărât a publica articolul meu apărut în Nrul 257 al „Tribunei“.

Asta nu doar' că nu eram în stare să răspund ori-și-cui despre adevărurile cuprinse întrinsul, ci din prea firescul motiv că sciam, că o să surescitez o mulțime de „fine“ susceptibilități, care succesive vor da ansă la o serie de scuse în care aveam să fiu taxat de: mincinos, calumniator, insultator, semidoct, om fără caracter, insinuator tendențios și mai sciu eu câte floricele de stil, efluxul unei iritațiuni cerebrale momentane. Și de ce aceasta? Pentru-că am avut nemai pomenita îndrăzneală de a spune nise adevăruri, — fără perifrase, — în toată golă-tatea lor și pentru-că am avut „obrăsnicia“ a de-

masca pe nise prețiși conducători ai noștri, pentru-că la timpul seu se ne scim feri de dișii.

E îndeobște cunoscut, că adevărul în partea lui slabă la nimenea nu place. Fiecare ar dori să-l desemneze de: „Mentor“, „mecenate“, „martir“ al națiunii, sau în cazul cel mai rău să dai bună pace fiesce-căruia, să nu le mai controlezi faptele, să te uiți pe sub ochi la tot ceea-ce ei fac și întreprind. Asta nu mai merge! E timpul suprem ca să ne cunoaștem oamenii de câte carate sânt, ca la un moment dat să scim paralisa acțiunea lor stricacioasă fie pe terenul cultural, fie mai ales în daraverile noastre politice.

Am scuit deci ce să fac, când cetindu-mi și recetindu-mi articolul meu m'am rezolvat să-l dau publicității, desu plin de personalități. Eu am fost deplin convins, că prin descoperirea acestor lucruri fac un serviciu causei, fie ca cei „prețiși“ atacați, în viitor să se îndrepteze, fie ca cei incorigibili să fie cunoscuți de tot Românul cu inima la loc și să le încungiure atât societatea, cât și consiliile lor echivoce.

Nu-mi pot explica ce să mă fi putut îndemna a debarca contra unuia sau altuia dintre cei atinși în corespondența aceasta cu atât mai virtos, cu cât eu n'am avut de când sânt, nici în clin nici în mâncă, cu nici unul dintre dișii. Pentru a insulta, calumnia, defăima, vorbi de rău pe cineva, se cere ca să aibi motiv, purcedă acela din invidie sau răsunare. Un descreat trebuie să fie ca să vîi la presupunerea că cineva nevinovat te atacă, te băfășește, te trage prin tină, fără a fi condus la aceasta de patimi sau rea credință. Eu, care am fost pregătit la ori-ce eventualități — afară de aceea de a fi insultat pentru-că am spus adevărul — nu mi-e frică de a fi acusat nici de una, nici de alta, fiindcă despre totul ce am scris la timp potrivit voi răspunde fie cu martori, fie cu acte autentice.

Nu m'a surprins de loc deci rectificările d-lor N. Cothșel din Certeghe și Victor Barișiu, notar în Bucium, apărute în Nrii 269 și 277 a „Tribunei“. Dintre aceste a d-lui Cothșel nici că ar merita vre-o deosebită atențiune. D-sa recunoaște a fi dat 50 fl pentru fondul funcționarilor comitatens din comitatul Turda-Arieș. Lucrul stă astfel. În anul 1885 s'a făcut un bal în folosul nuntului fond, din al cărui venit jumătate s'a destinat pentru „kultur-egylet“, așadar, dacă am făcut d-șului o nedreptate aceea se reduce acolo, că d-sa n'a dat 50, ci numai 25 fl., ear' cei 25, tot n'au un scop cu mult mai nobil, căci în întreg comitatul Turda-Arieș abia sânt vre-o 2—3 funcționari români, cari ocupă nise posturi secundare în comitat. Mie mi-ar fi plăcut, dacă m'ar fi desmițit dl Cothșel, enumerând fapte, prin care ar fi documentat, că a jertfit și pe altarul națiunii macar de nu mai mult un gologan.

E nejustificabilă procederea, după care unii își adună o însemnată avere prin popor și dela popor și o întrebunțează directe contra celor mai opuse scopuri poporului. Asta însemnează a deveni jefuitorul tău însuși. Au n'aveam noi destule lipse și necazuri să ne acoperim cu cei 50 fl.? Ofere aceasta un bun material de cugetat tuturor aceloră, cari nu sciu sau cari nu vor să scie cum să-și întrebunțeze averea.

Domnul Victor Barișiu, notar în Bucium, „se simte preste măsură jignit în demnitatea sa de Român și om onest“, prin afirmațiunile mele „false și tendențioase“.

Eu nu mă îndoiesc, că așa e! E destul ca să te cheme Barișiu și să nu-ți convingă, ca cineva să-ți tragă în cumpănă adevăratele sentimente romănesci. Durere numai, că eu nu-mi pot retrage absolut nimic din ceea-ce am d-ș, ba le susțin cu toată hotărârea. Am martori, că s'au făcut presiuni asupra consciinței alegătorilor fie prin bani, fie prin promisiuni; am doveși, că deși dl Barișiu a fost exmis la scrutinul ca membru de încredere pentru identitatea persoanei, totuși, — lucrul naibil! — s'au strecurat vre-o câțiva alegători buciumani la urnă, far' a fi îndreptățiți. Și toate aceste nu sub firma mea, căci eu nu sânt notar al Buciumului, nici n'am fost membru de încredere la alegere. Se poate că dl Barișiu a mers cu curentul contra voinții și convingerii d-sale, dar' tocmai aceasta a fost ceea-ce eu am accentuat în corespondență, că d-sale îi permite starea sa materială să fie „domn“ în loc de „slugă plecată“, să demânde în loc să se plece ori-cui și să facă ori-ce, chiar și lucruri despre care e convins că nu sânt în consonanță cu interiorul d-sale.

În aceasta afacere nu mai insist; ar trebui de nou să resuscitez cestiunea personalităților, pentru-ca prin persoane să probez adevărul aserțiunilor mele. De aceasta m'a dispensat dl Barișiu atunci când mi-a promis că: „ne vom răfui la forul competent“. Eu nu pot decât să doresc această răfuire, care e în inter-

resul meu, decumva, — ceea-ce nu mi-ar veni a crede — n'a fost o simplă amenințare copilărească. Când ne vom „răfui“, voi avè oca-siunea a dovedi d-lui Barișiu, că afirmările mele nu sânt „calumnii răutacioase“, ci nise simple adevăruri, cari nu sufer întorsături de pagrafi. Așadar la revedere!

Nunc venio ad fortissimum virum!

„Negreșit că e onorifică lupta în care dai și primești lovituri, lupta însă în care ești aruncat numai cu tină, și aceasta trebuie să o cureți de pe tine ca să o arunci în inamic, acea luptă e detestabilă“. Aceste cuvinte ale unui renumit scriitor mi-au venit în minte în momentul când mă aflam într'o dilemă neplăcută: că oare să răspund sau să ignorez „infecția literară“, apărută în formă de întimpinare la corespondența mea atât în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 270, cât și în „Tribuna“, deși refuzată odată din partea „Tribunei“ pentru publicare.

Nu doar' că aș respecta cătuși de puțin pe autorul, carele însuși nu s'a respectat când a subscris acel „nefericit“ product spiritual, al cărui loc privilegiat n'ar pute să fie nici cea din urmă foaie culinară, ci mai mult din respectul ce datorez publicului, pentru a mē apăra contra unor atacuri violente, isvorite de sigur în o stare de o formală slăbiciune sufletească.

E un brevet de o absolută sărăcie psihică, când inimic în loc de a-ți răsturna cu fapte și prin argumente valide aserțiunile, se apucă și te înjură. Asta nu e nici practic, dar' mai ales, nu onest. Un om onorabil, dacă-i este atacată într'un mod oare-care onoarea, poate ajunge la rehabilitarea ei în diferite moduri precisate atât de convențiunea socială, cât și de lege. Sau dacă voese a se apăra pe calea diaristică, pe care a fost atacat, atunci principiul cel mai frumos e: să nu-ți scăresci nici odată susceptibilitatea până la pasiune, când onoarea-ți este atacată, nevinovăția se apără calm.

Îi stă dar' la dispoziție d-lui Crișanu o mulțime de mijloace, prin cari putea să ajungă la ceea-ce i-se părea că perduse. D-sa însă nu face nici una nici alta, ci condus totdeauna în bizarele sale apărări de un principiu primitiv și ruginit, voind ca prin minciună să scoată adevărul și trecând preste o cestiune de o elementară onestitate ca: nu se caută cine și ce a scris, se pune la masă și într'un exces de furie dă naștere la un „fēt murdar“. Eu „după puținătatea studiilor mele, după neînsemnătatea pozițiunii mele sociale, după purtarea mea morală, după vața sau trecerea, pe care numai la pantofarul Kendi și la alții *ejusdem farinae*, mi-am putut-o câștiga“, nu m'aș fi deșos nici când a subscris acea „infecție literară“, pe care cetind-o, fiesce-care om cu bun simț trebuie să exlame: unde e cultura inimii!

Dl Crișanu în respusa sa amăriciune dăce, „că rolul ce mi-l-am arogat de a dăscălî inteligența din munți, este rolul broascei din fabulă“. Posibil! nu contrație. Dar' eu sânt atât de încăpăținat, încât nu voi concede ca în munții noștri să se îngrămădească gnoiul ca în grajdurile lui Augidas, căci mi-e frică, că dl Crișanu nu va fi Heracl, care să le mătore. De aceea nici dl Crișanu, nici altul de greutatea d-sale nu-mi va pute dispunè să nu scriu, de câte-ori voi fi convins că fac un serviciu munților, în specie și causei noastre naționale în genere.

D-nul Crișanu mă acasă, „că mi-aș fi scuit câștiga vața și trecere numai la pantofarul Kendi și alții *ejusdem farinae*“. Dar' ce să fac, păcatele mele, dacă eu mă afl bine și între meseriași, îi stimez, mă stimează, șed bucuros la masa lor, conversez cu ei, ba-mi petrec foarte bine în societatea lor. Și de ce nu? Pentru mine onorabilul pantofar Kendi sau alt meseriaș e tot atât de mult ca și dl Crișanu, cu diferență, că nici unul dintre dișii nu s'ar fi insultat prin subscrierea unui articol atât de scandalos cum a făcut-o aceasta d-sa. Nu vede dl Crișanu cum își tradează sârbadele sentimente romănesci? Dacă toți vom ignora pe meseriași, așa cum face d-sa, atunci cum vom pute îmbărbăta pe tinerii noștri să se dedice meseriilor, ca astfel să punem basă la o clasă de oameni ce la noi e numai în fașie. Frumoașă îmbărbătare! Dacă soartea a voit ca dl Crișanu să fie advocat, tot așa se putea întâmpla ca dl Kendi sau alt meseriaș să fie advocat, și d-sa cismaș sau pantofar. Acesta e un joc al sorții.

Dar' dl Crișanu nu se oprește aci, ci ca o altă furie trebuie să se acate de ceea-ce omul are mai scump: de moralul seu! Din insinuarea d-sale reese că: ești în urma purtării mele rele morale, n'am mai căpătat nicăiri nici o aplicație, fiind astfel avisat la bunăvoința părintelui protopop Gall, care în „extrema“ i îndurare mi-a dat un codru de păne. Ei bine, asta va să dăcă mai mult decât calumnie și insultă. Desfid pe părintele protopop Gall, dacă ține la onoarea sa

și dacă scie cu cine are de a face, să-mi spună pe ori-ce cale și sub ori-ce formă, când am mers la d-sa a cerși? Provoc totodată pe dl Iosif Crișanu, să-mi arete, că e moralicească aș fi un om stricat, căci la din contră nu mie mi-se cuvin titule: om fără caracter, calumniator și seminebun“. D-sa în cazul acesta m'a desărcinat cu prisos de această deosebită onoare. Sper, că această legitimă satisfacție voi primi-o cât mai îngrabă și aceasta și din împregiurarea, că dl Crișanu a promis a se ocupa mai de aproape de persoana mea. Deși ori-cine va cunoaște pe dl Crișanu de pe a 3-a pagină din Nrul 270 al „Gazetei Transilvaniei“, totuși nu preget a-i da un sfat: să resfoască d-sa în toate amănuntele *eul* d-sale și se vadă la ce conclusii triste va ajunge.

Să vedem acum ce a dat ansă acestor neșocote fluctuațiuni spirituale.

În corespondența mea am fost arētat, — nenumind persoana, căci sciam că dl Crișanu suferă de o extremă nervositate, — că un domn advocat a luat parte la cina de „adio“ a alesului deputat guvernamental Boer Béla. Dl Crișanu a luat aceasta asupra d-sale, — și bine a făcut, căci și la d-sa se refera. Pentru rectificarea d-sale, dl Crișanu spune, că la cină ar fi luat parte „mai mult decât jumătate din inteligența din Abrud, și aceasta numai după-ce s'ar fi negat din toate părțile, că lucră contra intereselor noastre naționale“. Nui adevērat!

De altmintrelea cred, că inteligența din Abrud va să se decline macar și umbra de onoare ce dl Crișanu vrea să li-o impună pentru afirmarea acestui neadever.

Eu sciu că dl Crișanu a luat parte *singur* la aceea cină și sciu și aceea, că în ziua proximă procedura d-sale a fost „en masse“ condamnată, numindu-l unii desertor, ear' alții mai blăjini cameleon.

Nu-și poate dl Crișanu explica în ce legătură aduc eu cina deputatului Boer Béla cu bătaia bietului Român din piața Abrudului. În cazul acesta pagubă de paralele cheltuite pe la „înalte academii.“ Dacă dl Crișanu ar întreba pe cel din urmă creștin, — client al seu, — din Corna, acesta ar să-și spună: *că să nu te duci la casa inamicului teu și să mândăni cu dînsul dintr'un bîid, pentru-ca mâne sub auspiciile lui să fi maltratată.** Dl Crișanu e drag să se mândrească, că a fost deputat național, tocmai împregiurarea aceasta îi impunea mai mult datorința de a nu participa la o cină, unde aderenții deputatului aveau să preamărească pe actualul guvern, și unde deputatului ales avea să i-se poftască succese strălucite întru spriginirea unui sistem, prin care repulsiunea s'a ridicat până la ura de rasă între popoarele ce conțin acest stat și unde nouă ni-a rămas mai numai alternativa: succumbem ori ne părăsim vetrile bășinașe. Așa nu va să dăcă a ne face educațiune politică, ci a ne demoraliza politicesce.

Se înțelege, că nici *neamurile* mele n'au putut rămâne intacte de violențele d-lui Crișanu. Scie dl Crișanu cum se numesc pofta unor animale răpitoare ce totulucid în calea lor numai din pofta de răsunare, ear' pentru satisfacerea stomacului se mulțimesc cu o singură victimă? Maniera d-lui Crișanu are multă asemănare cu această poftă. . .

Sânt pe deplin mângăeat, n'am fost încă nefericit de a numera între rudeniile mele trădători. Trădătorii sânt negri la suflet și răutăcioși de inimă.

Mă provoacă dl Crișanu să-i probez, că dela ce societăți ungurești nu poate lipsi. Dar' apoi bine casina ungurească, pentru care dl Crișanu totdeauna află timp de a o cerceta, fără a spenda și pentru cea romănească vre-o câteva momente, nu-i aceasta societate perpetuă ungurească. Afară de asta nu scie dl Crișanu ce rol trist a jucat cu ocașiunea înființării băncei de credit și economii „Auraria“, când earăși s'a scusat într'un mod atât de dur și puțin convenabil pentru un om cu pretențiuni de „înaltă cultură“, apoi cazul mai recent cu cina deputatului Boer Béla, nu-mi dau tot dreptul la conclusia mea, că dl Crișanu nu merită încrederea Românilor.

Părerea aceasta a mea dl Crișanu dăce, că o pune mai pe jos decât a cocșului d-sale. Aceasta e o afacere de gust. Dl Crișanu probabil se află în elementul d-sale.

N'am pretențiuni de a mă recunoaște nimenea de „Lama cel mare“, gloria aceasta o las d-lui Crișanu, care are de toate: avere, poziție, vața, „înalte studii“, plus o inimă plină de deșertăciune.

* Veți discursul d-lui I. C. Brătianu în „Tribuna“.

Totuși un dor ferbinte port și eu în sinul meu: ca munții să nu producă șoareci.

Încheie această afacere scandalosă prin a declara, că la ori-ce însușiri și calumnii isvorite din peana pătimate a d-lui Crișianu îmi voi ține de cea mai mare subdemnitate a mai răspunde.

Cine voese să cunoască pe adversarul meu, iee N-rul 270 din „Gaz. Trans.” pag. 3 și-1 va avè în posă. În ori-ce cas însă recomand d-lui Crișianu, ca înainte de a se apuca să scrie să iee un duș de apă rece.

Cunctator.

Domnul Iosif Crișianu, prevădend că „Cunctatorul” va răspunde, și-a rezervat dreptul de a da o replică: nu ne rămâne decât să publicăm și replica d-lui Iosif Crișianu, și declarăm, că o vom și publica.

Aceasta e a doua consecuență practică. Continuatio delectat!

Cronică.

Lege nouă asupra monopolului de tutun. Numărul de ieri al foi oficiale publică legea asupra modificării monopolului de tutun.

Sciri militare. Mai multe foi din Budapesta împărășesc, că generalul-maior Emil de Varga, comandant al brigadei de cavalerie 7 din Timișoara, a primit dela ministrul de războiu o încunoscințare telegrafică, după care Maiestatea Sa l-a numit de comandant al diviziei de trupe de cavalerie din Lemberg.

Un cercular al consistorului archidiecesan din Sibiu ordonează, ca în luna viitoare să se facă pretutindene constituirea comitetelor și a epitropiilor parohiale precum, și a sinoadelor comitetelor și epitropiilor protopresbiterale pe noul period de trei ani 1888—1891.

Promovare. Candidatul de avocat, dl Ioan Suciu, fostul președinte al soc. academice „Petru Maior”, a fost promovat la universitatea din Budapesta în 12/24 Decemvrie a. c. de doctor juris.

Representanța orașului Sibiu a hotărât în ședința de ieri cumpărarea așanumitului pământ al „postovarilor” (Wollwebererde) în scopul regulării Căminului. Prețul à 6000 fl.

Trefort și învățătorii. În timpii din urmă învățătorii au adresat dese plângeri ministrului de culte în privința neachitării mandatului lor. Ministrul Trefort, vădend că nemulțumirea învățătorilor crește, a adresat o notă consilierilor comitatense, prin care îi invită la achitarea regulată a leșilor învățătorilor rurali și urbani.

Banca austro-ungară. Banca austro-ungară va înființa în anul viitor șese filiale și anume în Becăcherecul-mare, în Mișcolț, Przemysl, Rzeszow, Saas și Sisec.

Loialitatea Clujenilor. Reprezentanțunea comunală a Clujului a hotărât a mulțumi printr'o adresă Maiestății Sale, pentru înalta vizită, și a înființa un muzeu de industrie în eterna memorie a acelei vizite. — A trecut puțin timp de când Clujenii cete de cete pelegrinau la portretul lui Kossuth.

Puterea iernii. Dece de mii de oameni sînt ocupați cu înlăturarea troianelor de zăpadă, care s'a așezat pe câmpi și pe drumuri, împedecând comunicațunea țerii. Din toate colțurile monarhiei noastre vin vesti, că posta și carul de foc nu pot învinge neaua grămădită pe strade și liniile ferate; atâta zăpadă nu s'a vëdută de deci de ani. În Budapesta sînt ocupate pe toată ziua câte 800—1000 de care pentru depărtarea zăpezii; un car se plătesc pe zi cu 4 fl. astfel, că magistratura spesează câte 3000 — 4000 fl. pe zi cu măturarea stradelor, dar' peste noapte neaua e earăși la loc. Cășile de pe dealul lui Martin sînt cu totul îngropate sub nămeți și sufălături de viscol, încât a trebuit să intervină poliția ca să-î mântue de moartea sigură prin foame. În urma furtunelor, șiriele telegrafice s'au rupt pe multe locuri, comunicațunea telegrafică pe unele linii e cu totul întreruptă. Locomotivele carelor de foc se înfundă în neauă și rămân îngropate cu oarele până sosesc alte locomotive; pe tot locul întârdie trenurile, ieri n'a comunicat nici un fel de tren pe linia Budapesta-Cinci-biserici, care s'a și închis provisoric; nu vor pute comunica trenurile mai multe zile pe liniile: Budapesta-Raab, Budapesta-Salgo-Tárjánd, Budapesta-Miskolcz, Budapesta-Solnoc, Budapesta-Teresiopol, Zákány-Kapostvárs s. a. Trenurile dela Arad, Cluj, Timișoara, apoi cele dela Viena sosesc cu întârziere câte de 8—10 oare, până pot străbate prin nea. Din Fiume se scrie, că comunicațunea trenurilor și postelor e închisă pe mai multe zile, astfel încât nici într'o parte nu e deschis drumul. Din Viena se raportează, că întreaga linia drumului de fier nordic e stricată în urma furtunei și a colosului de zăpadă. Din Cernăuți se vestesc, că de ieri noapte bate un orcan turbat preste Bucovina toată, în urma căruia comunicațunea stă locului, căci drumurile sînt toate viscolite și

înțoitoinite; ieri n'a venit de loc trenul dela Viena, și nici un fel de postă n'a sosit în Bucovina. Se telegrafează din Cluj, că trenul, care avea să sosească din Budapesta alaltaieri, abia a sosit ieri după ameezii numai, de oare-ce între Rév și Bradko zăpada pe șini era de trei metri de înaltă. Trenurile din Rusia sudică s'au oprit cu totul, nu mai este schip să comunice. Din Lemberg vin tot aceleași vesti, că trenurile și postele nu mai pot comunica. Direcțunea liniilor fierate reg. de stat aduce încunoscințarea, că în urma zăpezii neîntrerupte, dela Budapesta nu va comunica mai multe zile nici un fel de tren de persoane, nici într'o direcțune a țerii.

Un tren zăpăcit. În zilele aceste trenul, care întorcea la Oradea-mare, din stațunea Er-Mihályfalva a beut pe semne câteva păhare calde de anison, căci el în loc să-și continue calea spre Oradea-mare a apucat spre Dobrițin. Locomotiva alega din răsputeri, mașinistii își vedeau de trebile lor, dar' nimeni n'a observat că ei merg greșit. Au trebuit să alerge până la stațunea vecină, ca să poată observa, că locomotiva și-a greșit drumul, astfel a ajuns în Oradea mare cu întârziere de o jumătate de oară, căci atâta timp i-a costat plimbarea către Dobrițin.

Convenția de navigațune și comercială cu Italia. Monitoarele oficiale din Viena și din Pesta publică condiționile, pre lângă cari s'a încheiat convenția de navigațune și comercială cu Italia.

Miserie extremă. Ieri dimineață s'a găsit pe stradele Budapestei un om îmbrăcat de tot slab, diler, înghețat de frig. A fost dus în spital, unde și-a venit mai târziu în viață. Nefericitul a spus că el n'are locuință, n'are nici un crucer, și de patru zile n'a mâncat nimic. Toată noaptea a petrecut-o pe strade, fiamënd și străbătut de ger, dar' în urmă a cădută jos de slab și nu s'a mai putut mișca din loc.

Budapesta în lumină. Alaltaieri a beut o copilă de 14 ani esență de potașă și a murit în cele mai grozave chinuri. Dragostea! Ca toată lumea „modernă”, a desperat și mititica de necredința mititelului ei; nu poți dice, că ea s'a sinucis numai pentru-că a fost un „enfant terrible”, dar' îi socotim și o părțică, născută în firea ei, de „manie” proprie Budapestanilor. — Un fost comerciant, pus în concurs, s'a spenzurat alaltăieri în casa lui proprie de o grindă. Cel puțin a murit liniștit, că a putut să se spenzure în „casa proprie.” — Numărul bolnavilor din spitalele capitale a fost ieri de 1927 înși. Numai ieri, într'o singură zi, au intrat în spitale 52 de bolnavi silitici; au murit 41 de oameni în decursul zilei de ieri.

O fundațune de 350,000 fl. Vestitul milionar, baronul Hirsch din Paris, a dăruit 350,000 de florini pentru societatea lucrătorilor orveii din Viena.

Omul primitiv actual.

Urmare și fine din Nr. 287.

Cum am mai spus, pudoarea lipsește multora din sëlbaticii.

Aptitudinea așa de multe-ori constatată la omul inferior de a imita este un caracter de maimuță. Australienii, Fuegienii, mulți negri din Africa copiează cu o perfecție rară mimica și ticurile particulare ale fiecăruia. Dacă vrei să le spui ceva prin gesturi, ei se apucă adese-ori să își imiteze toate mișcările, ori-cât te-ai căsnî să capeți un răspuns dela ei. Această aptitudine de a maimuțări este una din trăsăturile numeroase pe care sëlbaticii le are în comun cu copilul. Starea mentală presentă într'adevăr diferite raporturi cu aceea dela această vîrstă; caracterul este lipsit de consistență, ideile sînt schimbătoare, mâinile subite și lesne domolite; o altă trăsătură este neprevederea. De altă parte, copilul din rasele civilizate și evoluțunea sa individuală trece încă în mod simțitor printr'o fasă, care are asemănere cu aceea la care s'au oprit rasele „întârziete.”

Acest stadiu, la alb, se arată într'un mod mai mult sau mai puțin caracterizat prin aparițunea aplecărilor proprii sëlbaticeului: crudimea inconștientă, spiritul vindicativ, tendența de a minți, câte odată chiar hoția și crima. Din fericire, educațunea îndreptează mai în totdeauna aceste aplicări primitive și înăscute.

La multe rase sëlbatice, bărbații și femeile care nu mai sînt în vîrstă de a-și agonisi existența, sînt fără de milă parăsite în prada fiarelor; câte odată chiar sînt omorîți pentru a fi întrebunțați ca nutriment. În triburile Groënlandeze dela Angmagsalik, individele greu bolnave trebue să se sinucidă, căci almintrelea sînt omorite.

Acum chiar în Polinezia neputințioși erau ucși, sau erau înormențați de vii. Sînt triburi care-și omoară pe părinții lor ajunși bătrâni, aceasta e o datorie impusă de obicei. La unele, copiii au oribilul obicei de a-și mânca părinții după-ce i-au ucis.

Infanticidul a fost practicat aproape preste tot. Pentru mulți sëlbaticii, viața unui copil nu valorează nimic: la cea mai mică supărare, Fuegianul omoară pe al său. Călețorii vrednici de credință spun, că negrii din Africa australă se servesc une-ori de propriii lor copii pentru a atrage pe lei în cursă.

La unele populațiuni antropofage a fost erigată în sistemă. Găsim astfel după antropofagie, prin necesitate din lipsă totală de alimente, antropofagie de gust: canibalismul din răsăunare, sau războinic; antropofagia din respect filial, antropofagia re-

ligioasă și antropofagia judiciară, când pedeapsa criminalului este de a fi mâncat de viu de semenii sei.

Pentru a completa acest studiu al omului inferior actual, e de trebuință să considerăm și pe omul primitiv sau răsăm în urmă în sinul societăților civilizate.

În mijlocul nostru mai trăsce o întreagă categorie de indiviți, care prin fizicul lor degradat și prin moravurile lor execrabile nu diferă mult de sëlbaticii, de care am vorbit. Aceste ființe nenorocite, care populează pușcăriile și ocnele, nu amintesc, într'adevăr, decât prea des pe bruta primitivă, ființa fiaroasă, fără remușcare, care trăsce în neprevedere și în abiecție, numai cu preocupățiunile „vieții nutritive”. Rătăciți în mijlocul unei civilizațiuni complexe, a cărei lumină îi orbesc și pe care sînt incapabili să o înțeleagă, ei se supun irezistibilelor lor instincte, plănuesc și execută acțiunea lor delictuosă, nu numai fără cea mai mică eroare, fără desgust, nesimțitori înainte ca și după crimă, ci lăudându-se chiar cu dînsa.

Criminalii instinctivi, inveterați, delincuenții născuți, se deosebesc prin mai multe caractere specifice. Ei presentă un număr oarecare de trăsături fizice de o inferioritate rară.

Profesorul Lambroso, într'un magistrat studiu asupra Antropofagiei și Criminalității a reunit principalele rezultate, la care au ajuns cercetările sale și acele ale altor mulți savanți.

Proiecțiunea craniului înainte este mai mare la asasin, decât la omul normal; falca lui este în general mai dezvoltată și mai grea. O mandibulă de mare dimensiune a fost de sigur propie timpului primitiv, ființei încă feroce, bestială, la care funcțiunile vegetative primau tot, — ceea-ce se găsece la criminalii. De asemenea arcadele sprâncenelor sînt mai dezvoltate la dînsii.

Mediile greutății creierilor n'au fost încă stabilite în mod decisiv, dar' cercetările încă necomplete lasă să se bănuască, că media este inferioră acelea a omului normal.

După Marro și alți antropologiști, mîna unor astfel de criminali ar presenta unele caractere distinctive: la omoritorul instinctiv, dînsa ar fi largă și scurtă. — Se mai observă, că între criminalii sînt într'o proporțiune mai mare decât la oamenii ceialți, stîngăci. — S'a mai constatat, că vederea este mai bună la criminalii, ceea-ce îl apropie de sëlbatice.

„Rom. Lib.”

Varietăți.

(Un amator al ecuilibrului social.) Sînt câteva zile, că raportul direcțiunii poliției dela Viena anuncia arestarea unei calfe de barbier fără ocupațiune, anume August Böck, în vîrstă de 23 de ani, care fusese unor școlari cărțile lor didactice printr'o manoperă particulară. El își alege de victimă pe vre'unul din băieți în momentul eșirii lor dela școală, și fîgădui o recompensă de deuce cruceri, dacă va duce o scrisoare la o persoană licuitoare într'o casă din vecinătate. Dar' fiindcă n'ar fi convinsios să facă această comisiune cu cărțile lui, se oferi a se însărcina cu ele, până când va reveni din casă. Se înțelege, că când băiatul eșia din casă, Böck dispărise dimpreună cu cărțile. De unăzi unul din băieții înșelați recunosc pe stradă hoțul cărților sale și mijloc arestarea lui. Fiindcă valoarea cărților furate nu întrecea suma de 50 fl. pricina era de competența tribunalului corecțional și Böck avea a se justifica la început Decemvrie înainte tribunalului de ocol Leopoldstadt.

Original era modul cum se justifica acusatul. „Nu tăgăduesc”, dice, „faptul sine, dar' intențunea mea era cea mai bună: sînt un amator al ecuilibrului social și-î mi place junimea studioasă, mai cu seamă îmi este milă de băieții săraci, ai căror părinți nu sînt în stare să procure fiilor lor cărțile didactice, de care au trebuință. Este adevărat, că am întrebunțat stratagema ce 'mi-se atribue, dar' numai în contra acelor școlari, a căror aparență mă făcea să presupun, că părinții lor posed destule mijloace pecuniare ca să cumpere alte cărți în locul celor luate. Să nu crezi domnule judecător, că aș fi păstrat pe seama mea sau aș fi vëndut în profitul meu cărțile luate dela acești băieți de familii opulente, nu, eu le-am dăruit pe toate la alți școlari scăpătați, căci, cum am avut onoarea a-ți spune, sînt pentru ecuilibrul social și-î mi place a procura junimii studioase mijloacele de a se instrui. Numai două cărți ce le luasem dela școlarul gimnasial Arnold Polak, le-am păstrat pe seama mea, acestea sînt: gramatica latină elementară a lui Schmidt și exercițiile latine ale lui Hauler. Le-am păstrat pe seama mea, fiindcă aveam mare dorință a învăța însumi această limbă clasică atît de trebuincioasă ori-cărui om instruit. Dorința de a se instrui nu poate fi blamabilă, dar' speranța mea a fost înșelată, cărțile aceste nu 'mi-au fost de nici un folos, n'am putut să înțeleg nimic din ele.”

Cu toată argumentațunea lui, amatorul ecuilibrului social și calfa de barbier fără ocupațiune, August Böck, a fost condamnat la o lună închisoare, ca să nu-î lipsească timpul de a medita asupra limitelor impuse ecuilibrului social de codul penal.

Din public.*

Dare de seamă și mulțumită publică.

La 6/18 Decemvrie a. c. s'a arangiat din partea subscrișului ca învățătorul școlaei gr.-or. din G.-Hodac și din partea elevilor acelei școlae o producțiune declamatorică împreună cu cântări și o piesă teatrală „Soldan Vitezăul” de Vasilie

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacțiune nu primesce răspunderea.

Alexandri. Reușita a fost pe cât se poate de bună, căci pre lângă folosul moral al elevilor și al poporului acestei comune preste tot a încurs și o sumă frumășică, spre ajutorarea elevilor săraci.

Îmi țin deci de sfântă datorință a aduce și pe aceasta cale în numele micuților mei elevi cele mai călduroase mulțumite Prea Stimabililor domni, care și-au arătat și cu această ocaziune marinositatea și interesul ce-l au față de școală prin următoarele oferte; anume: On. d-ni Ioan Petru, capelan gr.-ort. Ibănesci 50 cr.; Zaharie Lup, paroch gr.-ort. loco 1 fl.; Leon Lup, preot gr.-cat. loco 1 fl.; Nicolae Petru, preot gr.-cat. Gurghiu 50 cr.; Alexandru Têrnăvean, preot gr.-cat. loco 1 fl.; Vasilie Mateiu, preot gr.-ort. Ripa de jos 50 cr.

D-nii Vasiliu Mera, not. cerc. 2 fl., Farkas Kálmán, jude procesual 1 fl., George Têrnăvean, not. cerc. 1 fl., Nicolae Manța, not. cerc. 60 cr., Barabás, not. cerc. 1 fl., Lénárd, not. cerc. 1 fl., Lup Dumitru, proprietar 78 cr., Iacob Horea, jude comunal 30 cr., Ioan Cofariu, învățător 20 cr., Fărcaș Leon și Floarea 40 cr., Fărcaș Ilie a Ioanei, curator 20 cr., Lup Vasilie, proprietar 60 cr., Lup Florea, proprietar 20 cr., Niculici Vasilie a Petri, proprietar 10 cr., Man Toader, proprietar 10 cr., Man Dimitrie, proprietar 20 cr., Feier Iacob, proprietar 20 cr., Feier Melinte, proprietar 5 cr. La olaltă suma de fl. 14.53.

Ear' prin dl Iacob Butnar s'a colectat din Reghinul-săsesc dela următorii P. T. d-ni: Patriciu Barb 1 fl., Eugen Crișan 1 fl., d-na Sabina Todea 50 cr., Dr. Alexandru Ceușan 20 cr., Teodor Bondriș 20 cr., Sever Barbu 20 cr. Iacob Butnar 20 cr. Suma de fl. 3.30. Suma totală de fl. 17.83. Din aceasta subtrăgendu-se speșele de fl. 6.83 rezultă un venit curat de 11 fl.

Din care sumă s'au procurat deja și se vor mai procura libele și recuise de seris pentru elevii școlaei, dându-se 100 libele și pentru elevii săraci ai școlaei gr.-cat. din loc.

Sîntem

G.-Hodac, 24 Decemvrie 1887

cu toată stima:
Vasilie Duma,
învățătorul școlaei gr.-ort.

Ele n'ar trebui să lipsiască nici într'o familie. Eisenstadt (Ungaria). Stimabile dl! Răspundend la prețuita d-tale scrisoare, te încunoscîtez, că efectul pilulelor elvețiene ale apotecarului R. Brandt ce 'mi-le-ai trimis nu numai eu, dar' și acele persoane, care la sfatul meu le-au întrebunțat, le a afiat de excelente. Pilulele sînt de folos mai ales la incuieri permanente și dureri de stomach, la umflături, la flegmă în gură și gütleej, precum și la dureri de cap și amețeli și în contra homoroidelor. După întrebunțarea de 6 cutii m'am restaurat cu desăvîrșire, că pot să mă dedic earăși ocupațiunii mele, și voi recomanda acest preparat excelent, precum cu tot dreptul o merită, fiecăruia, care suferă de asemenea boale. Cu distinsă stimă al d-tale devotat Ios. Hacke, veterinar c. r. în pensiuie. Pilulele elvețiene ale apotecarului R. Brandt, se capătă în apotecii în cutii à 70 cr.; dar' să se bage de seamă crucea albă pe basă roșie, cu subscrierea proprie a lui R. Brandt.

Rosta ultimă.

Paris, 30 Decemvrie n. Don Carlos declară: Cu toate că legea opresce a adăuga la coroana spaniolă și cea franceză, el, ca șef al casei Bourbon, își menține încă toate drepturile asupra tronului Franciei.

Petersburg, 30 Decemvrie n. Țarul va da la anul nou un manifest cu privire la politica externă.

Berlin, 30 Decemvrie n. Se declară oficial, că Șuvaloff n'a avut nici o misiune politică.

„Kreuzzeitung” împărășesc, că cercurile din Viena au sentimentul, că Rusia își va continua pregătirile militare.

Petersburg, 30 Decemvrie n. După un ordin de ți al ministrului de războiu ce s'a publicat ați, locul mai înalt a acordat creditul pentru transformarea batalioanelor locale din Archangel, Petrowsk, Perm, Ufa, Onburg și Astrahan în batalioane de rezervă de câte cinci companii. Respectivul batalion din Archangel va forma în războiu un regiment cu două batalioane.

Madrid, 30 Decemvrie n. Ieri s'a întemplat la Avila un accident pe calea ferată; 20 persoane au fost omorite, 38 greu rănite-

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Petersburg, 31 Decemvrie n. Un ordin de ți al ministrului de războiu ce s'a publicat ați, aduce la cunoștință încuviințarea înființării unei magazie de proviant de a doua clasă în Rowno (Wolhynia) afară de acela ce există deja acolo și este de asemenea de a doua clasă.

Redactor responsabil: Adrian Cașoltanu.

Economic.

Piața din Sibiu, 30 Decembrie. Grâu hectolitru 74—80 chilo fl. 4.70 până fl. 5.50, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 3.50, până fl. 4.30 sâcra 68 până 72 chilo fl. 3.10 până fl. 3.50, orș 60 până 64 chilo fl. — până fl. —, ovės 40 până 45 chilo fl. 1.60 până fl. 2.—, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 3.60 până fl. 4.—, melaui 78 până 82 chilo fl. 3.50 până fl. 4.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.20, semēnță de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 7.— până fl. 7.50 fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, păsat de grâu 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 12.—, Nr. 4 fl. 11.—, Nr. 5 fl. 9.—, slăcina 100 chilo fl. 58.— până fl. 60.—, unsoarea de porc fl. 54.— până fl. 56.—, sēu brut fl. 18.— până fl. 20.—, lumini de sēu fl. 30.— până fl. 32.—, lumini turnate de sēu fl. 36.— până fl. 38.—, săpunul fl. 20.— până fl. 24.—, fēn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 1.80, cânepa fl. 33.— până fl. 36.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spirtul p. 100 L. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 36 cr. carnea de vitel 30 până 40 cr., carnea de porc 86 până 40 cr., carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cu 20 până 24 cr.

Cursul pieței din Sibiu

Table with exchange rates for various currencies: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusesci.

Bursa de Budapesta

Table with stock market data from Budapest, including gold, bonds, and various commodities.

Bursa de Viena

Table with stock market data from Vienna, including gold, bonds, and various commodities.

Advertisement for LE HOUBLON cigarettes, featuring the brand name and manufacturer information: Cea mai bună [448] 13, Hărtia de țigarete e veretabilul, LE HOUBLON, fabricat francez de CAWLEY & HENRY, în PARIS.

Advertisement for Jachete 'civile' (civilian jackets), featuring illustrations of jackets and text: Umedeală, frig nu strică!, Numai fl. 1.80., impermeabile, călduroase, durabile și admirabile de ieftin, Jachete 'civile', de toamnă și iarnă, pentru domni, dame, băieți și băiete.

Advertisement for shoes by M. Bachholzky, featuring illustrations of various shoe styles and text: P. T. Recomand depositul meu de ghete de stradă, călătorie și salon, și îmi permit a atrage atențiunea asupra celor mai noue ghete (specialități așezute), precum și asupra celui mai mare asortiment de ghete bărbătesci, femeiesci și de băieți cu cele mai ieftine prețuri.

Librăria

Henric Zeidner,

târgul grâului Nr. 554 în Brașov,

Succesor al librăriei

H. Dressnandt,

târgul grâului Nr. 556 în Brașov,

se recomandă cu asortimentul lor bine provădit cu cărți, musicalii, charte geografice, globuri, produse de arte, tablouri, reviste, foi periodice și diare. Cele ce nu se află la dispoziție, se comandă în timpul cel mai scurt, ori-unde s'ar afla, eu prețul fix original. Deasemenea posed material abundanț pentru scris și desemn. Marfă bună, prețuri moderate.

Comandele făcute de dinafară se efectueș prompt prelūngă rabate corespunđtoare. Totodată atragem atențiunea onor. public binevoitor asupra edițiunilor următoare apărute:

Table listing various books for sale, including titles like 'Basmele Românilor', 'Dogariu D.', 'Dăriu I.', 'Dăriu I. Arion', 'D. Făgărășan & S. Moldovan', 'Filipescu Iulian', 'D. Făgărășan & S. Moldovan', 'Hințescu I. C.', 'Lengeru I.', 'Moianu George', 'Moldovan S.', 'Pop Nicolau Dr.', 'Tacit I. Corneliu', 'Brandner A.', 'Paba F. Z.', 'Prospectul Brașovului', 'Fotografii dñi Brașov'.